

Geachte ouder(s) en/of verzorg(st)er(s),

De meeste kinderen vertellen wel eens een leugentje, al dan niet opzettelijk. Kinderen horen hun moeder zeggen tegen de buurvrouw "Wat heb je een mooie jurk", terwijl ze even later hun moeder minder leuke opmerkingen horen maken over die jurk.

Kinderen in de groep-1/2-leeftijd zien nog niet altijd het verschil tussen een grote of een kleine leugen. Veel jonge kinderen hebben een levendige fantasie en kunnen ook niet altijd een duidelijk onderscheid maken tussen werkelijkheid en fantasie. Ze laten zich nogal eens meeslepen. Soms zijn in de z.g.n. leugens van kinderen uit de hand gelopen fantasieën aanwezig of wensen die ze graag vervuld willen zien. In dat geval spreken we ook eerder over jokken dan over liegen.

Ook angst voor straf kan een rol spelen. Zolang die fantasieën en leugentjes de ontwikkeling van kinderen en de contacten met anderen niet belemmeren is er geen sprake van problemen. Men kan echter ook problematisch liegen tegenkomen. Er is sprake van een probleem als:

- kinderen de werkelijkheid ontvluchten
- kinderen hun eigen leugens geloven en niet na een gesprek toegeven dat hun uitspraken niet overeenkomen met de werkelijkheid
- het liegen niet geleidelijk aan vermindert.

Tips

- Probeer de behoefte aan fantaseren te reguleren. Dat wil zeggen dat als het kind graag fantaseert, u het kind binnen een bepaalde situatie de gelegenheid geeft te fantaseren. Kies daarvoor het fantaseren bij het spelen en het fantaseren bij het voorlezen. Bij dat laatste leest u een boek voor en dan stopt u steeds even en vraagt u het kind te bedenken hoe het verhaal verder zou kunnen gaan. Bij het spelen gaat u door met de fantasie die het kind al begonnen is.
- Kinderen moeten leren dat je op bepaalde momenten mag fantaseren en op andere momenten het over de werkelijkheid moet hebben. Probeer dan ook als tegenhanger van het fantaseren het kind bewust te maken van de werkelijkheid. Dit doet u door dingen met het kind te doen en tijdens die activiteiten er hardop bij te spreken en het kind te vertellen wat er gebeurt. Stel daarbij ook vragen over wat er gebeurt. Bespreek na afloop wat er is gebeurd.
- Probeer bij aantoonbaar (u weet wat er is gebeurd) liegen de volgende aanpak: bespreek wat er is gebeurd door te vertellen wat u gezien hebt/weet. Vermijd het hanteren van het woord liegen en het overhalen tot toegeven. Door de discussie te vermijden, voorkomt u koppigheid en volharding in het liegen. U geeft echter wel weer wat er is gebeurd en u gaat daarover niet in discussie. Zeer stellig geeft u aan hoe de werkelijkheid is en u sluit af met: „En zo is het gebeurd.” Dan stopt u. Blijf daarbij vriendelijk kijken.
- Probeer het kind ook duidelijk te maken dat er twee werelden zijn, de bedenkerwereld en de echte wereld.
- Probeer zo weinig mogelijk boos te worden als kinderen de waarheid vertellen of toegeven.
- Probeer het vertellen van de waarheid te belonen en het blijven ontkennen en liegen licht te straffen. Doe dat zo neutraal mogelijk.
- Als kinderen verhard blijven liegen, het liegen dus niet vermindert en ze in een fantasiewereld blijven, is het aan te bevelen professionele hulp in te schakelen omdat een gestoorde verhouding met de werkelijkheid de ontwikkeling van de persoonlijkheid ernstig kan belemmeren.

Over:
onwaar-
heid,
liegen,
jokken